

Kontrole niesamorządowych placówek oświatowych

Placówki niesamorzadowe budżet

	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Publiczne	133,8 mln zł	169,2 mln zł	241,9 mln zł	278,6 mln zł
Niepubliczne	220,3 mln zł	269,5 mln zł	377,5 mln zł	401,7 mln zł
Razem	354,1 mln zł	438,7 mln zł	619,4 mln zł	680,3 mln zł
co stanowi wydatków na edukację	26,4%	28,0%	29,24 %	30 %

Jakie placówki kontrolujemy?

W Gdańsku działa 299 placówek niesamorządowych (jednostki oświatowe; stan na 1.09.2025 r.):

- 151 przedszkola
- 36 punkty przedszkolne
- 38 szkoły podstawowe,
- 31 liceów
- 4 technika
- 2 szkoły branżowe I stopnia
- 4 szkoły specjalne przysposabiające do pracy
- 1 bursa
- 18 poradni pedagogiczno-psychologicznych
- 16 szkół policealnych

Finansowanie placówek oświatowych

Placówki publiczne

- **Źródła finansowania:** Budżet państwa (przez subwencję ogólną) oraz środki własne jednostek samorządu terytorialnego (gminy, powiaty, województwa).
- **Działanie:** Finansowanie jest kompleksowe, obejmujące wszystkie aspekty działalności szkoły, od wynagrodzeń nauczycieli, po utrzymanie infrastruktury.
- **Finansowanie:** Wszystkie wydatki są pokrywane ze środków publicznych, a wysokość środków jest określana przez przepisy prawa i budżet samorządu.

Placówki niepubliczne

- **Źródła finansowania:**
 - **Środki publiczne:** Dotacje z budżetu jednostki samorządu terytorialnego (np. gminy) na każdego ucznia. Kwota dotacji jest ustalana na zasadach prawnych, często powiązana z podstawową kwotą dotacji na ucznia w placówkach publicznych.
 - **Środki prywatne:** Wpłaty od rodziców (czesne) stanowią istotne uzupełnienie finansowania.
- **Działanie:** Placówki niepubliczne mają większą swobodę w zarządzaniu finansami, jednak dotacja oświatowa może być przeznaczona jedynie na cele statutowe związane z prowadzeniem edukacji, a nie np. na koszty działania samego organu prowadzącego.

Dlaczego kontrolujemy?

1. Konieczność uszczelniania systemu finansowanie oświaty.
2. Dbałości o celowe, legalne i gospodarne wydatkowanie budżetu Miasta i powierzonych w nim publicznych pieniędzy.
3. art. 36 **ustawy o finansowaniu zadań oświatowych** upoważnia organ dotujący do dokonywania kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji przyznanych – **tworzy prawny obowiązek poddania się procedurom kontroli i ujawnienia informacji żądanych przez kontrolujących.**
4. art. 252 **ustawy o finansach publicznych** wskazuje na prawny obowiązek zwrotu dotacji i to wraz z odsetkami wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, nienależnie pobranej lub pobranej w nadmiernej wysokości.
5. W skrajnych przypadkach również przepisów prawa karnego - w art. 297 **Kodeksu Karnego** - za wyłudzenie dotacji grozi kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat

Co kontrolujemy?

1. Nieprawidłowości, na etapie pobrania dotacji.

Dotyczy najczęściej sytuacji, gdy dotacja pobierana jest na uczniów, którzy faktycznie nie pobierają nauki, a w skrajnych przypadkach nawet na osoby nieżyjące, co wskazuje na wyłudzenie dotacji – sytuacja dotyczy przede wszystkim szkół policealnych.

Mogą też dotyczyć pobierania jest w nadmiernej wysokości poprzez wnioskowanie o dotację, np. na podstawie zawyżonych danych w potrzeb zakresie kształcenia specjalnego.

2. Nieprawidłowości w zakresie wykorzystania dotacji.

Sytuacje, gdy nie kwestionujemy pobrania dotacji lecz kwestionujemy celowość wydatkowania dotacji na etapie rozliczenia, uznając że poniesiono wydatki niezgodnie z przeznaczeniem. Jest to szczególnie trudne, ze względu na rozbieżne interpretacje prawne w zakresie poszczególnych wydatków i konieczność rozstrzygania sporów prawnych często na poziomie sądów administracyjnych.

Etapy działań kontrolnych

1. Zawiadomienie o wszczęciu kontroli na podstawie planu kontroli lub w trybie kontroli doraźnej.
2. Czynności kontrolne zakończone protokołem kontroli.
3. Prawo wniesienia zastrzeżeń do protokołu kontroli.
4. Wystąpienie pokontrolne - odpowiedź organu kontroli na złożone zastrzeżenia,
5. W przypadku braku wpłaty w zakresie wykazanych nieprawidłowości, wszczęcie postępowania administracyjnego.
6. Postępowania administracyjne - strona ma prawo zgłaszać wnioski dowodowe i składać dalsze wyjaśnienia, zakończone wydaniem decyzji administracyjnej określającej kwotę dotacji do zwrotu.
7. Prawo złożyć odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Gdańsku,
8. Prawo złożenia skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, od decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego
9. Prawo złożenia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Etapy weryfikacji wstępnej rocznych rozliczeń dotacji

Do budżetu Gminy Miasta Gdańska dokonano zwrotu dotacji:

- w roku 2023 – 2,8 mln zł
- w roku 2024 – 3,1 mln zł
- w roku 2025 – 10,1 mln zł

Efekt przeprowadzonych kontroli weekendowych w szkołach policealnych

- za rok 2023 – 2,4 mln zł
- za rok 2024 – 3,6 mln zł
- za rok 2025 – 5 mln zł

Kwoty do zwrotu dotacji określone w wyniku kontroli wydatkowania dotacji

- w roku 2023 – 7,2 mln zł
- w roku 2024 – 5 mln zł
- w roku 2025 – 5,6 mln zł

Kwota odzyskana w latach 2023-2025

**W wyniku różnych form działania
w latach 2023-2025
odzyskano już
blisko 32 mln zł**